לזכרה של חברתנו היקרה
ציפי בלומברג ז"ל

ציפורה (ציפי) בלומברג לבית מזרחי ילידת ה' באייר תש"ח (14.5.1948)
נפטרה ב- כ' בשבט תשע"ו (30.1.2016).

ציפי, בת דור שני לקובלאית שרה מזרחי לבית גוטמן, חלוצה שעלתה לא"י עם התייר יהודה מזרחי לו נישאה לפני העלייה ב- 1936.

ציפי, פעילה בארגון, חברת וועד וחברה בהנהלת הארגון במשך כעשור (2002-2012).

הרחבה על משפחת **גוטמן** בדף המשפחה באתר.

יהי זכרה ברוך!

האזכרה השנתית, ו' באלול, קיץ שנת 2008. ציפי ליד אחותה טובה ודורה גודיס.

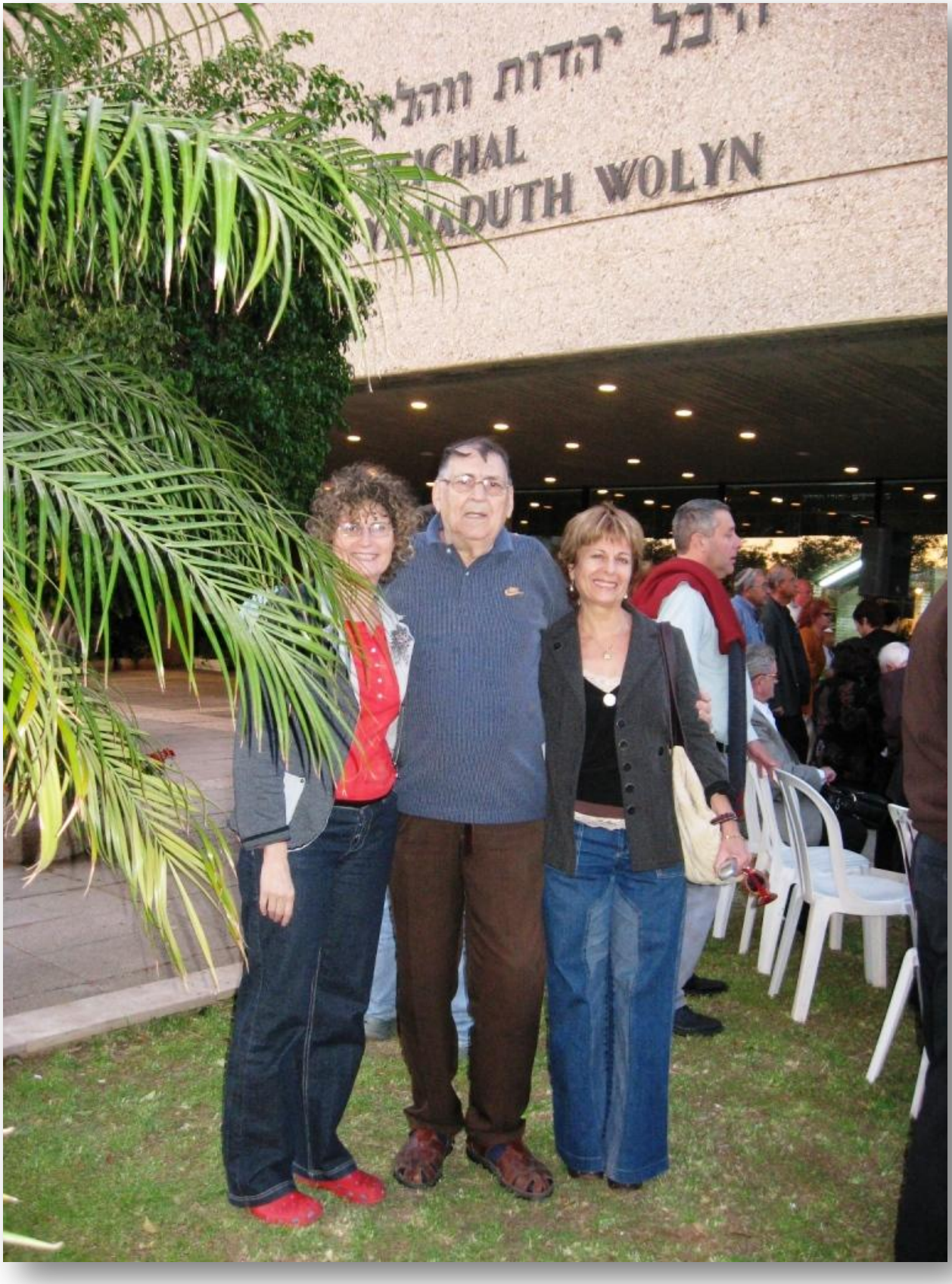

טכס הנחת זרים ביום השואה 2008. ציפי מימין ליד אברהם אגבר ומלי ורוצלבסקי

מסיבת חנוכה שארגן הארגון בשנות התשעים. ציפי משמאל, ליד יהודה ברזניאק ומשפחתו.

אזכרה מתחילת שנות ה- 2000. שרה מזרחי לבית גוטמן במרכז. לידה בנותיה טובה וציפי בלומברג.

סיור קבוצתי ראשון לקובל בקיץ 2000, שארגן אהרון שטיין יו"ר הארגון.
ציפי שהשתתפה בסיור, הצטרפה בעקבותיו לפעילות בוועד הארגון ובהנהלתו.

חוויותיה המרגשות מהסיור פורסמו בכתב-עת הארגון – דפי מידע 5 (ספטמבר 2000) :

נסיעה לקובל

כאשר הגיע העלון האחרון של ארגון יוצאי קובל לבית אמי, שרה מזרחי, לבית אחותי טובה בלומברג ולביתי, היה ברור לכולנו שמישהי מאיתנו תצא לאותה נסיעה, נסיעה לקובל. אמי נולדה בקובל, הגיעה ארצה בשנת 36, נשואה לבחור ישראלי עב בלורית שחורה, יליד צפת, יהודה מזרחי ז"ל. יד הגורל כוונה אותו אל קובל ואל היכרות עם אמא שלי, ואותה יד גם "שלפה" את אימי מן התופת, אשר המתינה וארבה לכל משפחתה.

למען האמת רק ב- 4 השנים האחרונות, כנראה בעקבות יוזמה של בני הדור השני האחרים, התעורר בי הרצון להתחבר אל ארגון יוצאי קובל, להשתייך, לקבל מידע להבין ולדעת. וכן ביום השואה שלפני האחרון, אימי, אחותי ואנוכי השתתפנו בטקס האזכרה במרכז ווהלין. כאשר הגענו אל אולם הכניסה ואימי ראתה את תבליט מפת ווהלין והשם "קובל" התגלה לפניה, לחלוחית כיסתה את עיניה, כאשר היא מלטפת אותו בידיה, בלי שנוכל להזיזה משם. זאת היתה הפעם הראשונה הזכורה לי, שאימי התרגשה לשמע השם "קובל", ולפתע עברה בי תחושה חזקה של ממשות קיומה הפיסי של העיר ולא כפי שהתייחסתי אליה תמיד, כאל סיפור רחוק. העובדה שאימי לא דיברה הרבה על הנושא וסיפרה מעט מאוד על משפחתה שאבדה ועל תקופת ילדותה שם, לא גורעת מאומה מעצם קיומה של העיר, מעצם היותה עיר תוססת חיים, מרכז חינוך ותרבות עבריים, הטרוגנית בתנועות הנוער שלה ובזרמים הפוליטיים שבה, כולל זרמים דתיים וחרדים (עובדות שלמדתי מן הכתוב מאוחר יותר).

אימי לא שיתפה אותנו בזכרונות העבר הקובלאי שלה, ולכן נוצר מצב אבסורדי, שמשפחתה הענפה לא היתה משפחתי, אבא שלה "שמואל" לא היה סבי אלא "אבא של אימי" אחיה ואחותה לא היו דודי אלא נשארו בבחינת אחים ואחיות של אימי. כאשר אבי יהודה ז"ל נפטר, הכירו רק בני הבכור, יריב. הודאי ואילה לא הכירוהו אבל מדברים על סבא יהודה, כדמות מוכרת במשפחה, משום שלא הפסקתי לדבר עליו. ההדחקה שבאה בעקבות הרצון להשאיר מאחור את העבר הכואב, הקורע, הזועק למרומים, תרמה להרבה מן הקובלאים לשתוק, לשמור לעצמם את הכאב, לא להנחילו לילדים, אנחנו. לחסוך מאיתנו את העבר הלא נעים שלהם. כך נוצרה מעין נורמת חיים מורכבת לא אמיתית אשר בנסיעה לקובל הוכחה כנורמת חיים רגילה שהתנהלה גם אצל המשפחות האחרות.

גימור בניית דגם בית הכנסת הגדול של קובל, והמאמר בעיתון מעריב טרם יום השואה האחרון,"הניצול היחיד מהתופת של קובל", אשר נתן רקע קורע לב על מה שהתחולל בתוך כתלי בית הכנסת בזמן האקציות הגרמניות והתיאור האכזר של עדות אכזרית על התעללויות בלתי אנושיות שנעשו מחוץ לבית-הכנסת ואחר בתוכו ועל הרצון העז של הנשמות הטהורות, המעונות והמושפלות של בני קובל, שאותן לא הצליחו החיות הנאציות והאוקראניות לדכא, להשאיר צוואת נקם על קירות בית-הכנסת, צו של לא לשכוח, לזכור,. בעקבות כל אלה גמלה החלטתי להצטרף, לנסיעה ולהגיע לקובל לעמוד על שפת קבר האחים ולזעוק זעקה דוממת, אני כאן, אני זוכרת, אני מזדהה ומבינה, אני מהווה את הנקמה, אני והאחרים שהיו איתי נצר למשפחות שאותן קוו והאמינו הנאצים שהצליחו להכחיד עד בלי זכר. אילולא אותן נשמות טהורות, כף רגלי לא היתה דורכת על אדמת פולין וודאי שלא אוקראינה, כפי שהיא לא דרכה ולא תדרוך לעולם על אדמת גרמניה.
לנסיעה לקובל יצאו 5 ילידי קובל, 5 בני הדור השני, ו2- בני הדור השלישי. כאשר עברנו את הגבול מפולין לאוקראינה, חוויה שארכה כ5- שעות, וראינו את השם קובל מופיע על תמרור, ההתרגשות באוטובוס היתה רבה. כולם צעקו את השם "קובל", התלהבו, מחאו כפיים, אכן קובל קיימת ולא רק במסגרת של סיפורים. כאשר נכנסנו לתוך קובל, השעה כבר היתה מאוחרת, והחשכה החלה יורדת על העיר, כולנו התאמצנו בכל מחיר לראות כמה שיותר מן העיר דרך חלונות האוטובוס, אבל יוצאי העיר לא כל כך זיהו את העיר, כצפוי, והאכזבה

ניכרה בקולם. הוחלט שלמחרת בבוקר, נשכים קום ונצא לסיור בעיר מצוידים במפה מאולתרת של העיר ונעשה כמיטב יכולתנו לאתר מיקומם של בתי המשפחות שלנו ואתרים ידועים אחרים.
ואכן כך היה. המצלמות צילמו, המסרטות הסריטו, והרגליים אצו רצו על מדרכת רחוב ורשאבסקה – הרחוב הראשי של קובל, על גשר מעל נהר הטוריה, תחנת הרכבת, שהיתה זכורה לכולם כמבנה מפואר ביופיו, בית הכנסת הגדול, שהפך למתפרת טקסטיל.

בית-הכנסת, שהדגם המדויק שלו מוצב במרכז ווהלין, גרם לכולנו להחסיר כמה פעימות לב. המבנה מבחוץ לא השתנה, סימון מקום הימצאו של מגן הדוד נשאר, עדות לעברו המקודש של המקום, אבל תוכו המקודש חולל והפך למתפרה, למחסני ביגוד. התקרה הקעורה של בית-הכנסת העידה גם היא על יופיו של המבנה כאשר שימש בית כנסת גדול ליהדות קובל. קשה היה להיפרד מן המקום.

צבי פולישוק, יליד קובל, ידע וזכר מיקומם של מבנים ואתרים רבים. הוא כבר יצא לדרך בשעה 5:00 בבוקר. וכאשר פגשתי אותו בשעה 9:00 בבוקר, ידע לתאר את העיר על בוריה וידע גם לספר לי מה היה מיקומה המדויק של החנות לחומרי בנין של משפחתי. מנקודה זו ידעתי להגיע אל ביתה של אמי, שאת כתובתו ידעתי מן הגלויות הרבות שאמי קבלה מבני משפחתה, ואשר שרד את המלחמה ואותו צילמתי מכל זווית אפשרית כדי שאימי תוכל לזהותו בבית. חזרתי אל הבית פעמיים נוספות, הרגשתי שאני "נשאבת" אליו ואל סביבתו הקרובה. היום נראה לי שאני מבינה מדוע, שהרי הבית הזה מסמל את השורשים שלי, את העבר הרחוק שלי, את אחד מסימני הדרך החשובים של ההיסטוריה האישית שלי ושל משפחתי. היסטוריה לומדים מן הכתוב, אבל אני הצלחתי להתקרב אל תוכנה, עד כדי מגע יד וזאת היתה חוויה מיוחדת במינה, חוויה, שכבר עכשיו, 5 ימים אחרי, אני מתגעגעת לתחושה שלה להוויה שלה.

כמוני עשו שאר נוסעי הקבוצה, כל אחד אץ לו לכוון שנראה היה, שהוא הכוון הנכון אל ביתו, אל שורשיו שלו, לצערי לא תמיד בהצלחה רבה.

גולת הכותרת של הנסיעה היתה הטקס הזיכרון לקורבנות בני העיר קובל באתר קבר האחים בבכבה. הנסיעה מן העיר לאתר, ערכה בערך 20 דקות, 20 דקות של נסיעה שעברו בני משפחותינו בתוך משאיות דחוסות, אל הסוף המר, אל המוות. 20 דקות של פחד, של חרדה, של מהומת רגשות בלתי אנושית, כמה הרבה זמן.

הסביבה של האתר בניגוד גמור למה שהתחולל בה, פסטורלית, שלווה, רגועה לא מעוררת כל חשד. בתוך חורשות עצים אלה, בין הציפורים המציצות, מצאה את מותה יהדות קובל. סבי, שמואל גוטמן, דודי לייזר גוטמן ואשתו וארבעת ילדיו, דודי מושידל גוטמן, אשתו ו- 2 בנותיו, דודי מוטל גוטמן, דודתי פייגה ובעלה, דודתי רייזל בעלה ושני ילדיה. יהי זכרם ברוך.

בהיפרדי מקבר האחים, הודיתי לסבי, שמואל גוטמן, על שאסר על אימי לבטל את החתונה שלה עם אבי ז"ל שכבר תוכננה, משום שחששה לנסוע אתו לארץ ישראל ולעזוב את משפחתה מאחור. הסיבה שנתן היתה: "מ'באליידיגט נישט אמענטש" – לא מעליבים בן אדם, תתחתני ואחר אם תרצי, תתגרשי. הודיתי לסבי על העצה שנתן לאימי, שבדיעבד, התבררה כנבונה וחכמה וכל-כך גורלית, ואשר בזכותה ניצלה אמי, תיבדל לחיים ארוכים, והקימה בארץ משפחה למופת וזכתה ל- 5 נכדים ונין אחד, כן ירבו.
תודה סבא.

בלומברג ציפי.